HR-LAB · ความปลอดภัยและข้อมูลพนักงาน

การเจ็บป่วยหรือประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน

โรคจากการทำงานต่างจากโรคทั่วไปอย่างไร พิสูจน์ความเกี่ยวเนื่องกับงานด้วยอะไร ลูกจ้างได้รับสิทธิอะไร และนายจ้างต้องเฝ้าระวังสุขภาพอย่างไร

ชื่อ _____ หน่วยงาน _____ วันที่ _____

คำถามหลัก

พนักงานป่วยด้วยอาการที่อาจเกิดจากงาน จะใช้สิทธิกองทุนเงินทดแทนได้หรือไม่

คำตอบสั้น

โรคจากการทำงานคือการเจ็บป่วยที่เกิดจากลักษณะหรือสภาพของงานหรือจากการทำงานให้นายจ้าง ต้องดูประวัติการสัมผัสสิ่งคุกคาม หลักฐานทางการแพทย์ และรายการโรคที่ประกาศ ไม่ใช่แค่เวลาที่เริ่มมีอาการ ถ้าเข้าเงื่อนไข ลูกจ้างได้ค่ารักษาและค่าทดแทนจากกองทุนเงินทดแทน และนายจ้างต้องแจ้งสำนักงานประกันสังคมภายใน 15 วันนับแต่ทราบ

15	70%	สัมผัส	เฝ้าระวัง
วัน	**ของค่าจ้าง**	**ประวัติ**	**ตามความเสี่ยง**
แจ้ง สปส. นับแต่ทราบ	ค่าทดแทนเมื่อหยุดงานเกิน 3 วัน	หลักฐานหลักของความเกี่ยวเนื่อง	ตรวจสุขภาพลูกจ้างงานเสี่ยง
พ.ร.บ.เงินทดแทน	พ.ร.บ.เงินทดแทน		

01 ขอบเขตของเรื่องนี้

โรคจากการทำงานกับโรคทั่วไป · ความเกี่ยวเนื่องกับงาน · หลักฐานทางการแพทย์ · ประเภทค่าทดแทน · การเฝ้าระวังสุขภาพ · การกลับเข้าทำงาน

ฐานกฎหมาย: พ.ร.บ.เงินทดแทน; ประกาศโรคจากการทำงาน/OSH; SSO; กฎหมายโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมเมื่อเกี่ยวข้อง

สิ่งที่อยากรู้หรือคำถามจากหน้างาน

01 หลักตัดสินที่ต้องใช้

1. การเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน คือเจ็บป่วยตามลักษณะหรือสภาพของงาน หรือเนื่องจากการทำงาน (พ.ร.บ.เงินทดแทน)
2. พิจารณาจากประวัติการสัมผัสสิ่งคุกคาม หลักฐานแพทย์ และรายการโรคที่กฎหมายประกาศ
3. นายจ้างแจ้งสำนักงานประกันสังคมภายใน 15 วันนับแต่ทราบว่าลูกจ้างเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน
4. ค่าทดแทนครอบคลุมค่ารักษา การขาดรายได้ การสูญเสียอวัยวะ ทุพพลภาพ และกรณีเสียชีวิต ตามเกณฑ์ของกองทุน
5. งานที่มีความเสี่ยงต้องจัดการตรวจสุขภาพและเฝ้าระวังตามกฎหมายความปลอดภัย

02 ตัดสินใจทีละขั้น — ไล่จากบนลงล่าง หยุดเมื่อเจอผลลัพธ์

#	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1	**งานมีการสัมผัสสิ่งคุกคาม เช่น สารเคมี เสียง ฝุ่น หรือท่าทางซ้ำ ๆ หรือไม่**	→ ข้อถัดไป	น่าจะเป็นการเจ็บป่วยทั่วไป ใช้สิทธิประกันสังคมหรือลาป่วย
2	**แพทย์มีความเห็นว่าอาการสัมพันธ์กับการสัมผัสในงานหรือไม่**	→ ข้อถัดไป	เก็บข้อมูลเพิ่มและขอความเห็นแพทย์อาชีวเวชศาสตร์
3	**นายจ้างแจ้งสำนักงานประกันสังคมภายใน 15 วันแล้วหรือไม่**	กองทุนพิจารณาค่ารักษาและค่าทดแทน	แจ้งทันทีพร้อมประวัติการทำงานและเอกสารแพทย์

ใช้กับกรณีของเรา: ข้อเท็จจริงที่ต้องตรวจเพิ่ม

01 ตัวอย่างกับกรณีจริง

กรณี 1: การได้ยินเสื่อมในโรงงานเสียงดัง

พนักงานทำงานหน้าเครื่องปั๊มโลหะ 8 ปี ผลตรวจการได้ยินประจำปีแย่ลงต่อเนื่อง แพทย์สงสัยว่าเกิดจากเสียงดังในงาน

ประวัติการสัมผัสเสียง	**8 ปี**
ผลตรวจสุขภาพย้อนหลัง	**แย่ลงต่อเนื่อง**
แจ้ง สปส.	**ภายใน 15 วัน**

ผล: แจ้งกองทุนพร้อมผลตรวจย้อนหลัง ปรับมาตรการควบคุมเสียงและอุปกรณ์ป้องกัน และพิจารณาย้ายงานที่เหมาะสม

กรณี 2: ปวดหลังเรื้อรังจากงานยกของ

พนักงานคลังยกของหนักทุกวันมา 5 ปี เริ่มปวดหลังหลังจากลาพักร้อนกลับมา

อาการเริ่มนอกที่ทำงาน	**ใช่**
ปฏิเสธทันทีได้หรือไม่	**ไม่ควร**

ผล: ส่งเรื่องให้แพทย์และกองทุนพิจารณาความเกี่ยวเนื่องจากประวัติงาน อย่าปฏิเสธเพียงเพราะอาการเริ่มนอกงาน

02 ลำดับเวลาและกำหนดที่ต้องไม่พลาด

ก่อนเริ่มงานเสี่ยง	ทุกปี	พบอาการ	กลับเข้าทำงาน
ตรวจสุขภาพแรกเข้าตามความเสี่ยง	ตรวจสุขภาพตามความเสี่ยงและเก็บผล	ส่งพบแพทย์และแจ้ง สปส. ภายใน 15 วันนับแต่ทราบ	ประเมินงานที่เหมาะสมและลดการสัมผัส

ลองคำนวณกรณีของคุณ

01 ความเข้าใจผิดที่พบบ่อย

เข้าใจผิด	ที่ถูกต้อง
อาการเริ่มที่บ้าน ไม่ใช่โรคจากงาน	โรคสะสมต้องดูประวัติการสัมผัสในงาน
มีอาการก็ได้เงินทดแทนทันที	ต้องมีหลักฐานความเกี่ยวเนื่องตามเกณฑ์แพทย์และกองทุน
ผลตรวจสุขภาพเป็นเรื่องส่วนตัว ไม่ต้องเก็บ	เป็นหลักฐานสำคัญ ต้องเก็บอย่างปลอดภัยตาม PDPA

02 รายการตรวจสองฝ่าย

บริษัทและฝ่าย HR

- ☐ ทำทะเบียนการสัมผัสสิ่งคุกคามรายตำแหน่ง
- ☐ จัดตรวจสุขภาพตามความเสี่ยงและเก็บผล
- ☐ แจ้ง สปส. ภายใน 15 วันเมื่อทราบ
- ☐ วางแผนกลับเข้าทำงานและลดการสัมผัส

ลูกจ้าง

- ☐ บอกแพทย์ว่าทำงานอะไรและสัมผัสอะไร
- ☐ เก็บผลตรวจสุขภาพทุกปี
- ☐ แจ้งนายจ้างเมื่อสงสัยว่าเกิดจากงาน

เอกสารและหลักฐานที่ต้องมี

- ☐ ทะเบียนการสัมผัสสิ่งคุกคาม
- ☐ ความเห็นแพทย์และเอกสารรักษา
- ☐ ผลตรวจสุขภาพตามความเสี่ยง
- ☐ แบบแจ้ง สปส.

03 ทดสอบความเข้าใจ

1. หลักฐานใดสำคัญที่สุดในการพิสูจน์โรคจากการทำงาน

(ก) วันที่เริ่มมีอาการ (ข) ประวัติการสัมผัสในงานและความเห็นแพทย์ (ค) อายุงาน

2. นายจ้างต้องแจ้ง สปส. ภายในกี่วันนับแต่ทราบ

(ก) 7 วัน (ข) 15 วัน (ค) 60 วัน

3. อาการเริ่มนอกที่ทำงาน ควรปฏิเสธการเป็นโรคจากงานทันทีหรือไม่

(ก) ควร (ข) ไม่ควร ต้องดูประวัติการทำงาน (ค) ขึ้นกับหัวหน้า

เฉลย: 1(ข) ความเกี่ยวเนื่องดูจากการสัมผัสและหลักฐานทางการแพทย์ · 2(ข) ภายใน 15 วันนับแต่ทราบ · 3(ข) โรคสะสมอาจเกิดจากการสัมผัสในงานแม้อาการเริ่มนอกงาน

บันทึก

ตรวจทานเนื้อหา 9 ตุลาคม 2569 · ใช้ประกอบการตัดสินใจร่วมกับตัวบทที่มีผลและข้อเท็จจริงของแต่ละกรณี · อ่านฉบับเต็มและภาษาอังกฤษได้ที่ www.hrlab-th.com